

Ett jämnt liv

Ett spel om jämställdhet och statistik

 GR Speldatabas

www.grspeldatabas.se

Introduktion

I skolans uppdrag ingår att elever skall fostras i en värdegrund som baseras på jämställdhet, jämlikhet och alla människors lika värde. Skolan skall också möjliggöra att varje elev kan uppnå sin potential.

Föreställningar hos eleven om vad flickor och pojkar är bra eller dåliga på, eller felaktiga föreställningar om vad jämställdhet innebär i stort, är ett hinder för att uppnå detta mål.

Spellet har utvecklats i samband med Skolverkets satsning på jämställdhet i skolan. "Ett jämnt liv" har tillsammans med två andra spel utvecklats av GR Utbildning för att fungera som ett pedagogiskt material för att diskutera jämställdhet och genus.

Tid

50 minuter, inklusive tid för diskussion.

Antal deltagare

8-32. Spellet spelas i grupper med 2-3 i varje.

Syfte

Syftet med "Ett jämnt liv" är att utöka elevernas förståelse kring de problem som existerar inom jämställdhet i Sverige idag. Genom att presentera statistik inom olika områden såsom utbildning och arbete låter spelet deltagarna reflektera och diskutera kring olika områden där ett icke jämställt beteende kan existera.

Om spelet version 1.1

Konstruktion

Niklas Lindblad

Layout

Emma Carlström - Version 1.0

Carolina Dahlberg - Version 1.1

Copyright

Denna simulation är © Copyright GR Utbildning 2010. Materialet får fritt kopieras och användas i utbildningsverksamhet så länge källa anges.

Tack till

Alexander Hallberg, Josefin Westborg, Jessica Istenes, Pontus Wolke, Elin Grelsson

Pedagogiskt Centrum - GR Utbildning

Pedagogiskt Centrum verkar för skolutveckling i hela Göteborgsregionen. Pedagogiskt Centrum är en del av GR Utbildning och Göteborgsregionens kommunalförbund.

Avdelningen skapar och leder alltifrån enstaka temapass till omfattande och långsiktiga organisationsutvecklingsprojekt. Genom olika projekt och utbildningsinsatser kommer Pedagogiskt Centrum årligen i kontakt med omkring 40 000 personer som är verksamma inom skolan i samtliga skolformer. Kompetensen och erfarenheten är bred och täcker in bland annat skolutveckling, entreprenörskap, speldesign, processledning och digitala verktyg för lärande.

Pedagogiskt Centrum har mångårig erfarenhet av att utveckla upplevelsebaserade spel och metoder för skolan. Målet är att ge en meningsfull och lustfylld upplevelse för eleven som möjliggör diskussion och reflektion.

Läs mer på www.pedagogisktcentrum.se

GR Speldatabas

I Pedagogiskt Centrums speldatabas finns ett stort antal kostnadsfria spel och metoder för undervisning. Du kan ladda hem materialen utan att logga in och det är kostnadsfritt. Våra spel och metoder innehåller allt du behöver i en pdf: handledning, bilagor och övrig information som är relevant för temat och ämnet som spelet behandlar.

Du hittar speldatabasen på www.grspeldatabas.se

Introduktion

”Ett jämnt liv” genomförs i grupper om två till tre individer. Varje grupp får en tom roll utdelad till sig. Genom olika val kommer deltagarna att gå igenom rollens liv, med början ifrån utbildning, vidare till arbete och sist pension.

Varje dilemma består utav en kort text och ett val som deltagarna behöver göra. Spelet är uppdelat i två faser. Under den första fasen gör deltagarna aktiva val som definierar vad karaktären vill åstadkomma. Dessa val kommer att ligga i grund för de frågor och problem som presenteras i fas två. I den första fasen kommer karaktärerna inte att ha ett namn eller ett kön. Den andra fasen består utav att deltagarna går igenom vad de har svarat. Men det finns en stor skillnad, grupperna kommer att delas in där den ena i paret kommer att få se resultatet av handlingarna ifrån ett kvinnligt perspektiv medan den andra gör det igenom ett manligt.

I slutändan kommer pensionen att agera som en måttstock mellan det jämställda och det ojämsställda.

Förarbete

Varje grupp behöver:

- Ett rollformulär
- Dilemmahäfte 1 och 2
- Anteckningsmaterial

Genomförande

Eleverna ska arbeta i grupper om 2-3 personer. Se till att alla grupper sitter kring varsitt bord eller liknande, eftersom de behöver ta anteckningar genom spelet.

Del 1

Efter att grupperna är indelade delas dilemmahäfte 1 ut till varje grupp, samt Rollformuläret. Statistiken är hämtad ur olika områden inom utbildning och arbete.

Den första delen i spelet handlar om att staka ut vad deras karaktär ska göra i sitt liv. Ingen av rollerna har något kön ännu.

Deltagarna ska läsa igenom dilemmahäfte 1. Grupperna ska svara på frågorna som ställs efter varje dilemma och skriva ner deras svar på Rollformuläret. Frågorna kretsar kring olika val som sker för deras karaktär genom livet. I slutändan kommer de att ha gått ifrån utbildning, via ett arbetsliv, fått en chefsposition och slutligen pensionerat sig.

Del 1 av spelet pågår fram tills dess att grupperna blir färdiga med de dilemman som finns i dilemmahäfte 1.

Del 2

Den andra delen i spelet handlar om att analysera resultatet ifrån de val som deltagarna gjorde under del 1.

Deltagarna kommer att göra detta med hjälp av statistik som finns med i dilemmahäfte 2. Analysen kommer att ske som en jämförelse mellan män och kvinnor.

Deltagarna ska nu analysera vad för skillnad det gör för deras roll om hen är en man eller kvinna. De skall gå tillbaka till valen som gjordes i del 1, och med hjälp av statistiken komma fram till vilka avgörande skillnader som kan ha uppstått i personens liv.

På rollformuläret finns en K-spalt och en M-spalt. I dessa ska eleverna svara på de frågor som hör till varje dilemma. K-spalten representerar utfallet för en kvinnlig roll, och M-spalten för en manlig.

Del 2 av pågår fram tills dess att grupperna blir färdiga med de frågor som finns i dilemmahäfte 2.

Om en grupp blir klar tidigare finns några extrafrågor på sista sidan som de kan arbeta med tills övriga blir klara.

Efterdiskussion

Efter att alla grupper är klara med övningen (det kan vara bra att ställa en tidsgräns ifall några grupper har mycket att diskutera), samlar eleverna på ett vis så att alla kan se och höra varandra bra - en cirkel fungerar ofta bra. Inled med att låta alla i tur och ordning säga något kort om vad de tyckte om övningen.

Fortsätt sedan prata om vad övningen betydde och vilka resultat eleverna kom fram till i sitt arbete:

- Hur använde ni statistiken för att komma fram till svaren i övningarna?
- Vilka blev de viktigaste skillnaderna mellan K-spalten och M-spalten?
- Kändes resultaten som ni fick fram rimliga?
- Varför tror ni att kvinnor ofta har lägre lön och pension?
- Vad har skolan för roll i arbetet för ett mer jämställt samhälle?
- Vad finns det för fördelar med jämställdhet, ekonomiskt och socialt? (För samhälle och individer.) Finns det några nackdelar med jämställdhet?
- Vad är en idealperson i dagens samhälle? Hur ska man vara för att vara ”lyckad”?
- Vad för saker i livet är det som får människor att må bra? (*Lön spelar enl. forskningen roll till en viss gräns, som är relativt låg: 28 kkr i månaden.*)

Tips och förslag

Det finns väldigt mycket intressant statistik men mycket förändras med åren. Försök att använda så aktuell statistik som möjligt. Till varje tabell finns en källhänvisning för att både påvisa att statistiken är verklig samt att underlätta för vidare undersökningar.

Bilaga: Dilemmahäfte 1: Val i livet

1. Utbildning

Skola och utbildning är väldigt viktigt i livet. Det öppnar möjligheter för att arbeta med intressanta arbeten samt möjligheten att nå toppositioner. Ni befinner er nu i början av ert liv och har möjlighet att bestämma hur mycket ni vill studera.

Vilken utbildningsnivå vill du ha?

- Grundskolenivå
 - Gymnasial utbildning
 - Universitet och högskola
-

2. Arbetsliv

Du har blivit klar med din utbildning. Med betygen i hand är du redo att komma igång på arbetsmarknaden. Men det är inte lika lätt som du trodde. Efter några månader av att leta efter jobb medan du extraknacker nere i matbutiken får du komma på intervju på ett stort företag. Det är många andra som vill ha jobbet, men i slutändan får du det.

Vad för arbete har du?

- Företagsekonom
 - Mäklare
 - Ingenjör
 - Grundskolelärare
 - Anläggningsarbetare
 - Kontorspersonal
 - Byggnadshantverkare
 - Försäljare
 - Fordonsförare
 - Vård- och omsorgspersonal
-

3. Familj

Du arbetar några år, du och din partner börjar prata om att skaffa barn. Möjligheten att få se ett liv få växa och lära sig ända ifrån början är en häftig upplevelse. Men det är även många krav på en som förälder. Bland annat att uppfostra det och ta hand om barnet när det blir sjuk.

Vill du ha barn, och i så fall hur många?

- Inga
- 1 eller 2
- 3 eller 4
- 5 eller fler

4. Befordringsmöjlighet

Du har arbetat några år på ditt jobb och det går väldigt bra. Många projekt har varit lyckade och du har ett rykte om dig att vara duktig och framåt. Flera företag har kontaktat dig och frågat om du vill arbeta som chef hos dem. En skola har även frågat om du vill arbeta som rektor hos dem.

Vilket chefsjobb är du mest intresserad av?

- Rektor (Offentlig sektor)
 - Personaldirektör (Privat sektor)
-

Bilaga: Dilemmahäfte 2: Analys

1. Utbildning

Skola och utbildning är väldigt viktigt i livet. Det öppnar möjligheter för att arbeta med intressanta arbeten samt möjligheten att nå toppositioner. Ni befinner er nu i början av ert liv och har möjlighet att bestämma hur mycket ni vill studera.

Vilket utbildningsnivå är mest rimligt att du får?

Utbildningsnivå för befolkningen 25–44 år efter födelseregion 2007										
<i>Procentuell fördelning</i>										
Födelseregion	Utbildningsnivå						Uppgift saknas			
	Högst för-gymnasial		Gymnasial		Eftergymnasial		Uppgift saknas		Totalt	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Sverige	6	9	45	52	49	38	0	0	100	100
Norden utom Sverige	10	13	45	50	42	34	2	3	100	v100
Europa utom Norden	17	18	36	42	44	37	3	3	100	100
Asien	24	24	34	37	40	38	2	2	100	100
Resten av världen	18	13	43	41	37	43	2	3	100	100
Totalt	8	10	44	51	47	38	1	1	100	100

Bilaga: Dilemmahäfte 2: Analys

2. Arbetsliv

Du har blivit klar med din utbildning. Med betygen i hand är du redo att komma igång på arbetsmarknaden. Men det är inte lika lätt som du trodde. Efter några månader av att leta efter jobb medan du extraknacker nere i matbutiken får du komma på intervju på ett stort företag. Det är många andra som vill ha jobbet, men i slutändan får du det.

Vad för lön får du?

Statistik från 2006.

Bilaga: Dilemmahäfte 2: Analys

3. Familj

Om ni ej har några barn, hoppa över denna fråga.

Du arbetar några år, du och din partner börjar prata om att skaffa barn. Möjligheten att få se ett liv få växa och lära sig ända ifrån början är en häftig upplevelse. Men det är även många krav på en som förälder. Bland annat att uppfostra det och ta hand om barnet när det blir sjuk.

Ibland blir barn sjuka och då är det bra med en förälder som stannar hemma och sköter om dem.

Hur stor andel av tiden som något av dina barn är sjuk stannar du hemma?

Ersatta dagar för vård av barn 1974-2007

Antal dagar i 1000-tal och andel (%) använda dagar av kvinnor och män

Föräldrapenning			
År	Antal	Använda dagar av (%)	
		Kv	M
1974	19020	100	0
1980	27020	95	5
1985	33190	94	6
1990	48290	93	7
1995	47030	90	10
2000	35660	88	12
2005	42660	80	20
2006	43480	79	21
2007	45290	79	21

4. Befodringsmöjlighet

Du har arbetat några år på ditt jobb och det går väldigt bra. Många projekt har varit lyckade och du har ett rykte om dig att vara duktig och framåt. Möjligheten att få en befördran öppnas. Det är nämligen så att din nuvarande chef ska gå i pension och möjligheten finns för dig att få dennas lediga position. Men det är många andra som också vill ha platsen.

Hur stor är sannolikheten att du får chefspositionen?

Kom ihåg att Rektorspositionen var ett Kommunalt arbete inom Offentlig Sektor och att Personaldirektör var inom den Privata sektorn.

Statistik från 2007

Andel chefspositioner				
Sektor	Antal		Könsfördelning (%)	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privat sektor	38500	128400	23	77
Offentlig sektor	20500	14900	58	42
Stat	1800	3200	36	64
Kommuner	17300	10500	62	38
Landsting	1500	1300	54	46
Totalt	59100	143300	29	71

Bilaga: Dilemmahäfte 2: Analys

5. Pension

Åren går och du börjar bli gammal. Med ett liv av arbete i grunden så har du rätt till pension. Frågan är hur mycket du kommer att få egentligen. Det finns många olika saker som kan tänkas påverka pensionen. Bland annat hur mycket inkomst som du har fått när du arbetat.

Vem kommer att få mest pension varje månad? Mannen eller kvinnan?

Basera era argument på de resultat som ni har fått i de tidigare frågorna. Hänvisa gärna till specifika tabeller eller diagram.

Extrauppgifter

Är det flest kvinnor eller män som är högutbildade?

Hur hänger detta ihop med arbete och lön?

Är det flest kvinnor eller män som är chefer?

Vilket yrke har mest jämnt i lön mellan kvinnor och män?

Vilket yrke har minst jämnt i lön mellan kvinnor och män?

Finns det några fler faktorer som påverkar pension?

Bilaga: Rollformulär

	Vad väljer ni?	M	K
1. Utbildning			
2. Arbete			
3. Familj			
4. Befodrings- möjlighet			

5. Pension

Hur påverkas pensionen av...

1. Utbildningsnivå

2. Arbete

3. Familj

4. Befodringsmöjlighet